

Цивільне право і процес

УДК 347.77.01

Ірина Коросташова *

МИТНІ ПРОЦЕДУРИ ЗІ СПРИЯННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ

Автором статті проведено аналіз норм митного законодавства України у сфері захисту прав інтелектуальної власності. Досліджено комплекс митних процедур зі сприяння захисту прав інтелектуальної власності, здійснено їх класифікацію, а також проведено аналіз підстав та особливостей їх застосування.

Ключові слова: митні процедури, сприяння захисту прав інтелектуальної власності, митниця, порушення прав інтелектуальної власності, контрафакція.

Коросташова І. Н. Таможенные процедуры, способствующие защите прав интеллектуальной собственности: виды и особенности применения.

Автором статьи проведен анализ норм таможенного законодательства Украины в сфере защиты прав интеллектуальной собственности. Исследован комплекс таможенных процедур, способствующих защите прав интеллектуальной собственности, осуществлена их классификация, а также анализ оснований и особенностей их применения.

Ключевые слова: таможенные процедуры, защита прав интеллектуальной собственности, таможня, нарушение прав интеллектуальной собственности, контрафакция.

Korostashova I. M. Customs procedures on facilitation of protection of the intellectual property rights: types and application features.

The author this article focuses on analysis of customs procedures on facilitation of protection of the intellectual property rights and on its classification. The analysis of reasons and application features of customs procedures on facilitation of protection of intellectual property rights have done.

Keywords: customs procedures, facilitation of protection of the intellectual property rights, objects intellectual property, customs office, violation of intellectual property rights, counterfeiting.

Зміни що відбулися в митному законодавстві України, суттєво розширили повноваження митниць у сфері сприяння захисту прав інтелектуальної власності і наблизили національне законодавство до міжнародних стандартів у цій сфері, певним чином адаптували його до критеріїв ЄС [1, с. 96–99]. Серед міжнародних актів, що передбачають застосування адміністративних процедур у сфері інтелектуальної власності (далі – ІВ), найважливіше місце займає Угода *TRIPS* [2]. Вказана Угода передбачає застосування судовими та правоохоронними органами держави комплексу адміністративних процедур, спрямованих на забезпечення охорони та захисту прав ІВ.

У системі органів захисту прав ІВ митниці відведена особлива роль, а саме – сприяння захисту прав інтелектуальної власності та вжиття заходів щодо запобігання переміщенню через митний кордон України товарів з порушенням охоронюваних законом прав ІВ (п. 9 ч. 2 ст. 544 МК України) [3], що поряд з іншими законодавцем віднесено до основних завдань митниць Державної фіскальної служби України (далі – митниці). Митні процедури із захисту прав ІВ на митному кордоні, передбачені Угодою *TRIPS* та регламентами Європейського Співтовариства, сьогодні стали нормами національного законодавства й потребують комплексного дослідження.

Проблематика захисту прав ІВ на митному кордоні досліджувалася низкою науковців і практиків, а саме: Г. Андрощуком, І. Василенко, В. Дроб'язко, В. Жаровим, Ю. Капіцею, І. Коросташовою, О. Тропіною, Т. Шевельовою та ін. Однак аспектам, що стосуються дослідження комплексу митних процедур зі сприяння захисту прав ІВ, не приділено достатньої уваги в наукових дослідженнях, що обумовило вибір даної теми.

Метою цієї статті є комплексне дослідження митних процедур зі сприяння захисту прав інтелектуальної власності, передбачених митним законодавством України, проведення

їх класифікації, визначення особливостей та основних умов їх застосування, а також окреслення проблеми, що супроводжує застосування досліджуваних митних процедур.

Відповідно до Угоди *TRIPS* необхідні мінімальні процедури захисту прав ІВ повинні дозволяти застосування ефективних дій, які спрямовані проти будь-якого правопорушення. Ці процедури повинні також стримувати подальші порушення прав і наділяти судові та адміністративні органи повноваженнями, що дозволяють зобов'язувати правопорушників компенсувати власнику прав інтелектуальної власності втрачені прибутки, витрати на юридичні послуги та інші нанесені збитки [4, с. 44]. Засобами захисту прав ІВ, які мають застосовуватися відповідно до Угоди *TRIPS* є: приписи (накази припинити порушення); конфіскація незаконно вироблених товарів і засобів їх виробництва; знищення або вилучення контрафактних товарів із цивільного обігу.

Норми, що регламентують застосування митних процедур зі сприяння захисту прав ІВ, та передбачена адміністративна відповідальність за порушення прав ІВ – з'явилися в митному законодавстві України поступово, протягом останніх п'ятнадцяти років, і протягом цього часу досліджувалися автором цієї статті [5, с. 110–112], [6, с. 121–123]. Слід сказати, що у зв'язку з прийняттям у березні 2012 року нового Митного кодексу України (далі – МКУ) [3] певним чином розширилися як повноваження митниць [7, с. 29–34], так і перелік митних процедур, що стосуються сприяння захисту прав інтелектуальної власності [8, с. 271–273].

У силу певних особливостей нормативно-правового регулювання у сфері охорони та захисту прав ІВ в МКУ, законодавець вживає термін «сприяння захисту прав інтелектуальної власності», а не «захист прав інтелектуальної власності». Застосування вищезазначеного терміну у МКУ зумовлює характер дій митниць, а саме забезпечення (створення) митницею для власника ОПІВ сприятливих умов для здійснення захисту порушених прав ІВ.

Відповідно до ч. 2 ст. 397 МКУ 2012 р., митний контроль та оформлення здійснюється митницями стосовно товарів, що містять ОПІВ, які ввозяться на митну територію України або вивозяться з митної території України. Тобто, перелік ОПІВ, щодо яких митницям надано повноваження щодо сприяння захисту прав ІВ, митним законодавством України не обмежується. Основною ж вимогою до ОПІВ для застосування митних процедур є їх охорона відповідно до закону. Митний контроль вказаних товарів здійснюється в зонах митного контролю [9, с. 110–115], [10, с. 110–115], уповноваженими на його здійснення посадовими особами митниці [11, с. 99–102].

Питання, що стосуються порядку визначення правової категорії «митні процедури» та її змісту [12, с. 89–90], а також класифікації митних процедур, що застосовуються митницями, сьогодні знаходиться на стадії розробки [13, с. 86–88]. Слід зазначити, що серед інших митних процедур, передбачені митним законодавством України митні процедури зі сприяння захисту прав ІВ сьогодні є досить різноманітними та відрізняються за своїм змістом.

Проведемо класифікацію митних процедур зі сприяння захисту прав ІВ. Отже, розділом XIV МКУ [3] передбачено низку митних процедур, які слід поділити на три групи: 1) *процедура реєстрації у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності* (ч. 3 ст. 398 МКУ), що безпосередньо пов'язана з процедурою, передбаченою ст. 399 МКУ (призупинення митного оформлення товарів на підставі даних митного реєстру), та спрямована на створення необхідних для застосування митницями вказаної процедури призупинення умов; 2) *процедури призупинення митного оформлення товарів двох видів*: а) за даними митного реєстру (ст. 399 МКУ), та б) за ініціативою митного органу «*ex-officio*» (ст. 400 МКУ); 3) *процедури, що застосовуються внаслідок досудового врегулювання спорів між власником прав ІВ та порушником таких прав*: а) спрощена процедура знищення товарів, митне оформлення яких призупинено за підозрою у порушенні прав ІВ (ст. 401 МКУ); б) зміна маркування на товарах та їх упаковці (ст. 402 МКУ). Крім того, за ст. 476 МКУ, митниці наділено владними повноваженнями щодо складання протоколу про порушення митних правил за переміщення товарів через митний кордон України з порушенням прав ІВ.

Можливість застосування митницею тієї чи іншої процедури обумовлена певним переліком митних формальностей, що мають бути виконані власником ОПІВ. Розглянемо підстави застосування вищевказаних митних процедур та деякі особливості їх застосування.

Реєстраційна процедура. Дану митну процедуру можна віднести до процедур адміністративно-правової охорони прав фізичних та юридичних осіб [14, с. 72], що являє собою систему правових засобів, комплекс різних заходів та створення необхідних умов щодо закріплення, забезпечення реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

Порядок, умови та підстави проведення реєстраційної процедури (реєстрації ОПІВ у митному реєстрі) регламентується ч.ч. 2, 3 ст. 398 МКУ 2012 р. та «Порядком реєстрації у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону» [15]. Основною умовою такої реєстрації є надання власником ОПІВ або уповноваженою ним особою необхідних документів. Серед таких документів: заява про сприяння захисту прав ІВ; документи, що засвідчують реєстрацію прав ІВ (для об'єктів патентних прав та низки нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності); документи, що засвідчують наявність прав ІВ (на об'єкти авторського та суміжних прав) та ін.

Процедури призупинення митного оформлення слід віднести до процедур митно-адміністративного захисту прав ІВ [16, с. 372–376]. Підстави для їх застосування виникають у митниці у разі достатніх підстав вважати, що товари, які містять ОПІВ, переміщуються через митний кордон із порушенням прав інтелектуальної власності.

Підставою для застосування *процедури призупинення митного оформлення товарів на підставі даних митного реєстру* (відповідно до ст. 399 МКУ) – є попередня реєстрація ОПІВ в митному реєстрі ОПІВ. Під час здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що містять ОПІВ, здійснюється порівняння відомостей про зареєстровані в митному реєстрі ОПІВ з відомостями про заявлені до митного оформлення товари. У разі потреби, здійснюється митний огляд таких товарів та ідентифікація ОПІВ, які вони вміщують, з даними про ОПІВ, зареєстровані в митному реєстрі. У випадку виявлення ознак порушення прав ІВ, за рішенням керівника митниці митне оформлення таких товарів призупиняється на 10 робочих днів і може бути продовжено за вмотивованим клопотанням правовласника ОПІВ на 10 робочих днів на підставі відповідних документів, що мають бути надані правовласником. Отже, подальші дії митниці в рамках цієї процедури залежать від активності власника прав ІВ на охоронюваний об'єкт інтелектуальної власності. Активні дії правовласника мають проявлятися у: взятті проб (зразків) товарів, щодо яких прийнято рішення про призупинення митного оформлення, і передачі їх на експертизу; зверненні з цивільним (або господарським) позовом до суду; своєчасному наданні митниці клопотань та документів, необхідних для проведення відповідних дій в рамках зазначеної митної процедури.

Норма щодо застосування *процедури призупинення митного оформлення товарів за ініціативою митниці «ex-officio»* (регламентується ст. 400 МКУ) з'явилася у митному законодавстві у зв'язку із вступом України в СОТ у листопаді 2006 року, що в той час значно розширило повноваження митниць зі сприяння захисту прав інтелектуальної власності. Зокрема, ця процедура полягає у призупиненні митного оформлення товарів, що містять ОПІВ і мають ознаки порушення прав ІВ та не зареєстровані у митному реєстрі ОПІВ. Порядок застосування цієї процедури певним чином відрізняється від порядку призупинення митного оформлення товарів за даними митного реєстру ОПІВ. Так: а) виключною умовою застосування цієї митної процедури є наявність у митниці відомостей про власника прав інтелектуальної власності; б) перед повідомленням правовласника про можливе порушення його прав митниця може запросити у правовласника будь-яку інформацію, яка може допомогти у підтвердженні або спростуванні наявності зазначеного порушення; в) строк призупинення митного оформлення товару складає 3 робочі дні, а у разі подання в цей строк правовласником на адресу митниці заяви про сприяння захисту належних йому майнових прав на ОПІВ – митне оформлення таких товарів призупиняється на строк, передбачений ч. 2 ст. 399 МКУ (10 робочих днів і може бути продовжений на підставі відповідних документів, що мають бути надані правовласником).

Новими для національного митного законодавства (введенні МКУ 2012 р.) є: *спрощена процедура знищення товарів, митне оформлення яких призупинено за підозрою у порушенні*

прав інтелектуальної власності, передбачена ст. 401 МКУ [17, с. 169–174], та процедури зміни маркування на товарах та їх упаковці [18, с. 53–58], передбачена ст. 402 МКУ. Зазначені процедури також слід віднести до процедур захисту прав ІВ, однак, за своїм змістом вони мають певні особливості. Так, головною умовою їх застосування митницею – є згода власника ОПІВ на проведення вказаних митних процедур, що надається внаслідок досудового врегулювання спору відповідно до норм ГПК та ЦПК України.

Знищення контрафактного товару за спрощеною процедурою передбачає поміщення таких товарів у митний режим знищення або руйнування, передбачений ст. 175 МКУ, і відповідно до умов, визначених ч. 2 ст. 176 МКУ. Витрати що пов'язані з поміщенням вказаних товарів у зазначений режим, а також відповідальність, пов'язана з таким поміщенням – покладаються на правовласника ОПІВ.

Слід зазначити, що перед знищенням товарів відповідно до ч. 4 ст. 401 МКУ та в порядку, передбаченому ст. 356 МКУ, відбираються їх зразки, які зберігаються митницею протягом року в таких умовах, щоб вони могли бути доказами, прийнятими в судових процедурах, де може бути необхідним їх використання.

Після фактичного знищення товарів за спрощеною процедурою, а також знищення їх зразків (після закінчення строків їх зберігання) митницею складається акт затвердженої форми, який підписується посадовою особою митниці, правовласником ОПІВ та власником товару.

Слід також звернути увагу на те, що письмова згода власника такого товару на його знищення за спрощеною процедурою фактично є визнанням ним факту порушення прав інтелектуальної власності і визнання статусу цих товарів контрафактними [19, с. 75–82].

Застосування вказаної процедури можливе тільки до того часу, коли особа, що перемістила через митний кордон України товари з порушенням прав ІВ, ще не притягнута судом до адміністративної відповідальності за ст. 476 МКУ. Отже, у разі застосування цієї норми, особа, що перемістила товари з порушенням прав ІВ, не вважається порушником і до неї не застосовуються штрафні санкції.

Процедура зміни маркування на товарах та їх упаковці, передбачена ст. 402 МКУ, відбувається шляхом фізичного видалення ідентифікаційних знаків чи маркування з товарів або їх упаковки з метою усунення ознак порушень прав ІВ. За результатами операцій із видалення ідентифікаційних знаків чи маркування з товарів та упаковки посадова особа митниці в присутності власника ОПІВ та власника товару складає акт про відсутність ознак порушення прав інтелектуальної власності за формою, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 647 [20].

Застосування вказаної митної процедури дозволяє введення в цивільний обіг товарів, з яких усунуто знаки ідентифікації та маркування, що порушували права ІВ з одночасним позбавленням порушника прав ІВ (власника товару) певної економічної вигоди від такої операції. Крім того, можливість застосування процедури зміни маркування на товарах та упаковці у ряді випадків сприяє надходженню до державного бюджету податків і зборів, що стягуються під час випуску товарів у вільний обіг на митній території України, та виключає потребу довготривалого зберігання таких товарів на складах митниць.

При цьому власник товарів, що переміщуються через митний кордон України, хоча і позбавляється певної економічної вигоди, очікуваної від зовнішньоекономічної операції, однак товар у цьому випадку залишається у його власності. Щодо власника ОПІВ, то у випадку досягнення компромісу й надання згоди на зміну маркування на товарах та їх упаковці, що порушує його права ІВ, правовласник: по-перше, досягає основної мети – випуску товарів у вільний обіг без маркування чи/та ідентифікаційних знаків, що порушувало його права ІВ; по-друге, уникає витрат, що в іншому випадку він мав би понести на зберігання таких товарів, відповідно до ч. 1 ст. 399 МКУ; по-третє, у правовласника відпадає необхідність у вирішенні питання щодо усунення порушення прав ІВ в судовому порядку, яке також пов'язане з витратою коштів, людських ресурсів та часу.

Однак сьогодні в Україні, як і в усьому світі, застосування митних процедур зі сприяння захисту прав ІВ супроводжується проблемою, що отримала назву «патентний

тролінг» [21, с. 23–28]. Вона стосується зловживання правами ІВ на «сумнівні» (давно та широковідомі) об'єкти, щодо яких (внаслідок певних недоліків законодавства) патентними троями отримано охоронні документи. Вирішення цієї проблеми полягає в удосконаленні конкурентного законодавства і встановленні бар'єрів на отримання охоронних документів на «сумнівні» об'єкти інтелектуальної власності, а також введення, поряд із судовою процедурою анулювання таких охоронних документів, процедур їх адміністративного оскарження в апеляційній палаті Держслужби інтелектуальної власності України [22, с. 119–126].

Отже, можна виділити три групи митних процедур зі сприяння захисту прав ІВ: а) реєстраційна процедура (що являє собою адміністративно-правову охорону прав ІВ фізичних та юридичних осіб на митному кордоні); б) процедури призупинення митного оформлення товарів (митно-адміністративні процедури захисту прав ІВ); в) процедури пов'язані із досудовим врегулюванням спорів між власником прав ІВ та порушником прав ІВ (митно-адміністративні процедури захисту прав ІВ), що застосовуються внаслідок досудового врегулювання спору.

Застосування вказаних процедур митницями дозволяє забезпечити такий режим сприяння захисту прав ІВ, що надасть власнику ОПВ можливість захистити порушені права як у порядку досудового вирішення спору чи адміністративному порядку (звернення до інших контролюючих органів), так і у цивільно-правовому чи господарсько-правовому порядку (звернутися з позовом до суду), а також у кримінально-правовому порядку (звернутися до спеціалізованих правоохоронних органів із заявою про притягнення порушника прав ІВ до кримінальної відповідальності). Крім того, митне законодавство передбачає можливість притягнення порушника прав ІВ до адміністративної відповідальності за ст. 476 МКУ «переміщення товарів через митний кордон України з порушенням прав інтелектуальної власності» (у разі надання правовласником на адресу митниці висновку компетентного органу про порушення прав інтелектуальної власності на конкретний ОІВ).

Кожна з визначених митних процедур має певну специфіку, що відбивається на підставах та порядку їх застосування. Крім того, можна зробити висновок, що застосування митницею будь-якої із вищевказаних процедур не є абсолютно самостійним рішенням, оскільки можливість їх застосування обумовлена необхідністю попереднього виконання власником прав ІВ певних митних формальностей, а у ряді випадків, їх виконання є необхідним і для порушника прав ІВ (власника товару, митне оформлення якого призупинено за підозрою у порушенні прав ІВ).

Список використаних джерел:

1. Коросташова І. М. Митне законодавство з питань захисту прав інтелектуальної власності: адаптація до критеріїв Європейського Співтовариства / І. М. Коросташова // Митна справа. Науково-аналітичний журнал. – Львів, 2008. – Вип.5. – С. 96–99.

2. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 15.04.1994 // Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/981_018

3. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2012. – №№ 44-45, 46-47, 48. – Ст.552.

4. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування: практичний посібник / Лонг Доріс, Рей Патріція, В. О. Жаров, Т. М. Шевелева, І. Е. Василенко, В. С. Дроб'язко. – К. : К.І.С., 2007. – 448 с.

5. Кірін Р. С. Інтелектуальна власність: навч. посібник / Р. С. Кірін, В. Л. Хоменко, І. М. Коросташова. – 2-ге вид., перероб. і доповн. – Д. : Національний гірничий університет, 2008. – 280 с.

6. Інтелектуальна власність [Текст]: підручник / Кірін Р. С., Хоменко В. Л., Коросташова І. М. – Дніпропетровськ : НГУ, 2012. – 320 с.

7. Коросташова І. М. Нове в митному законодавстві про захист прав інтелектуальної власності (аналіз норм Митного кодексу України 2012) / І. М. Коросташова // Вісник Академії митної служби України. Серія: «Право». – 2013. – № 1(10). – С. 29–34.

8. Коросташова І. М. Митні процедури зі сприяння захисту прав інтелектуальної власності: питання класифікації / І. М. Коросташова // «Фінансово-економічна стратегія розвитку України в умовах сучасних геополітичних викликів (економіко-управлінські, правові, інформаційно-технічні, гуманітарні аспекти)»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. – 335 с.

9. Коросташова І. М. Зони митного контролю: питання класифікації / І. М. Коросташова // Проблеми законності: Респ. міжвідомч. наук. зб. / Відповід. ред. В. Я. Тацій. – Х. : Нац. юрид. акад. України, 2002. – Вип. 56. – С. 110–115.

10. Коросташова І. М. Режим зон митного контролю: проблемні питання / І. М. Коросташова // Проблеми законності: Респ. міжвідомч. наук. зб. / Відповід. ред. В. Я. Тацій. – Х. : Нац. юрид. акад. України, 2002. – Вип. 54. – С. 110–115.

11. Коросташова І. М. Статус митних органів при запровадженні митного контролю / І. М. Коросташова // Проблеми законності: Респ. міжвідомч. наук. зб. / Відповід. ред. В. Я. Тацій. – Х. : Нац. юрид. акад. України, 2002. – Вип. 47. – С. 99–102.

12. Коросташова І. Н. Правовой анализ понятий: «таможенные процедуры» и «таможенные формальности» / И. Н. Коросташова // «Административное право и процесс: история, современность, перспективы развития»: материалы международной дистанционной научно-практической конференции (Москва – Запорожье, 25 мая 2014 г.). – С. 89–90.

13. Коросташова І. М. Про деякі аспекти правового регулювання митних процедур за митним законодавством України та ЄС, визначення основних критеріїв їх класифікації та систематизації / І. М. Коросташова // «Дослідження теоретичних аспектів та розробка системи оцінювання ефективності митних процедур»: матеріали науково-практичної конференції (25 вересня 2014 р.). – Хмельницький : ДНДІ митної справи, 2014. – С. 86–88.

14. Коросташова І. М. Адміністративно-правова охорона: загально-теоретичні аспекти / І. М. Коросташова // Вісник Академії митної служби України. Серія: «Право». – 2015. – № 2 (15). – С. 66–73.

15. Про затвердження Порядку реєстрації у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 648, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 червня 2012 р. за № 1034/21346 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1034-12>.

16. Патентологія: монографія / Р. С. Кірін, В. Л. Хоменко, І. М. Коросташова; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Дніпропетровськ : НГУ, 2015. – 424 с.

17. Коросташова І. М. Спрощена процедура знищення товарів під митним контролем (нове в митному законодавстві про захист прав інтелектуальної власності) / І. М. Коросташова // «Досвід і проблеми інкорпорації, імплементації та адаптації екологічного законодавства»: матеріали міжнародної наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 25 вересня 2013 р.) / ред. кол.: В. І. Андрейцев [та ін.]. – Д. : Національний гірничий університет, 2013. – С. 169–174.

18. Коросташова І. М. Адміністративний захист прав інтелектуальної власності на митному кордоні: питання застосування процедури зміни маркування на товарах та їх упаковці / І. М. Коросташова // Вісник Академії митної служби України. Серія: «Право». – 2013. – № 2 (12). – С. 53–58.

19. Коросташова І. М. Види порушень у сфері інтелектуальної власності: питання застосування термінології і класифікація / І. М. Коросташова // «Актуальні проблеми екологічного права»: матеріали міжнародного круглого столу (22–23 квітня 2010 р.). – Д. : Національний гірничий університет, 2010. – Ч. 1.

20. Про затвердження Порядку взаємодії підрозділів митниці при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 647 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/62407.html>

21. Коросташова І. М. Патентний тролінг як прояв недобросовісної конкуренції: поняття, ознаки, причини / І. М. Коросташова // Вісник Академії митної служби України. Серія: «Право». – 2015. – № 1 (14). – Дніпропетровськ.: АМСУ. – С. 23–28.

22. Коросташова І. М. Проблеми адміністративно-правової охорони патентних прав (патентний тролінг – причини поширення та заходи протидії) / І. М. Коросташова // Роль і значення інтелектуальної власності в інноваційному розвитку економіки: Збірник наукових статей за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції. – К.: ІІВ НУ «ОНЮА», 2015. – С. 119–126.

* *Коросташова Ірина Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри інституту «Митна академія» Університету митної справи та фінансів (м. Дніпропетровськ).*

УДК 347.74

Вадим Цюра *

ПРАВОВА ПРИРОДА ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ПОВНОВАЖЕНЬ В КОНТЕКСТІ ВИНИКНЕННЯ НЕДОГОВІРНОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА

У статті досліджуються основні наукові концепції правової природи представницьких повноважень у світлі встановлення правовідносин недоговірного представництва. Автор пропонує власну характеристику повноваження як комплексного та самостійного поняття науки цивільного права.

Ключові слова: представницькі повноваження, недоговірне представництво, правоздатність принципала, суб'єктивне право представника, юридичні дії в інтересах іншої особи.

Цюра В. В. Правовая природа представительских полномочий в контексте возникновения внедоговорного представительства.

В статье исследуются основные научные концепции правовой природы представительских полномочий в свете установления правоотношений внедоговорного представительства. Автор предлагает собственную характеристику полномочия как комплексного и самостоятельного понятия науки гражданского права.

Ключевые слова: представительские полномочия, внедоговорное представительство, правоспособность принципала, субъективное право представителя, юридические действия в интересах другого лица.

Tsura V. V. Legal nature of representative powers in the context of the emergence of non-contractual representation.

The article investigates the basic scientific concepts of the legal nature of representative powers in the light of the establishment of non-contractual legal representation. The author offers his own description of representative powers as a complex and independent concepts of the civil law science.

Keywords: representative powers, the non-contractual representation, the legal capacity of the principal, the subjective right of the representative, legal action on behalf of another person.

Визначення моменту виникнення недоговірного представництва загалом як правовідносин безпосередньо пов'язується із виникненням конкретних представницьких повноважень, з їх сутністю та правовою природою, оскільки саме на основі повноважень виникають, змінюються та припиняються відносини представництва. Разом з тим, оскільки підстави виникнення повноважень в межах недоговірного представництва лежать у площині позитивного права, доцільно більш глибоко визначити сутність представницького повноваження та встановити аспекти взаємодії таких повноважень із тими, які витікають з